

Bokhultets förskola

Handlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Dokumentinformation

Fastställt av Bokhultets förskola, 2026-01-19

Gäller från och med 2026-02-01

Implementeras av Bokhultets förskola

Ersätter Föregående plan

Framtaget av Bokhultets förskola

Innehåll

Syfte	3
Förankring av planen	3
Barn, vårdnadshavare och personal är delaktiga i planen	3
Förskolans främjande och förebyggande arbete i syfte att motverka diskriminering och kränkningar	4
Främjande insatser (Grundverksamheten, <i>fyra sociala förmågor</i> som att vara <i>nära, dela, bidra och fråga</i> som utgångspunkt)	5
Förebyggande arbete (hindra att diskriminering, kränkningar och trakasserier sker)	6
Trygghetsvandring	7

Syfte

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskolan, skolbarnomsorgen, grund- och gymnasieskolan och vuxenutbildningen ska ha samma rättigheter och alla elever har rätt att vistas i skolvärlden utan att utsättas för någon form av kränkande behandling eller trakasserier.

Det är i lag förbjudet att diskriminera någon på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Syfte med lagen är att förtydliga förskolan/skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i förskolan/skolan.

De sju diskrimineringsgrunderna

1. Kön - kvinna eller man eller den som ska ändra/har ändrat könstillhörighet.
2. Könsöverskridande identitet eller att genom uttryck visa sig tillhöra ett annat kön.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt/etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
4. Religion eller trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning - homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
7. Ålder

Kränkningar kan vara:

- Fysiska – till exempel slag eller knuffar.
- Verbala – till exempel hot eller att bli kallad för könsord.
- Psykosociala – till exempel att utsättas för utfrysning eller ryktesspridning.
- Text- eller bild burna – till exempel via sms eller via internet eller genom klotter.

Planen gäller mellan 2026-02-01 och 2027-01-31

Ansvarig: Rektor

Förankring av planen

- Dokument ska vara känt och användas av alla. Arbetet med planen ska ingå naturligt i det dagliga arbetet, systematiskt och kontinuerligt.
- Pedagogerna ska föra diskussioner kring sitt förhållningssätt gentemot barnen och varandra i arbetslaget vid gemensamma möten på förskolan med rektor.
- Planen ska finnas tillgänglig på varje avdelning, i entrén, på hemsidan och presenteras för vårdnadshavarna genom olika former av möten som sker mellan pedagoger och rektor.

Barn, vårdnadshavare och personal är delaktiga i planen

Barn

- Barns delaktighet sker genom pedagogernas observationer utifrån ett barnperspektiv, tex i de vardagliga samtalen och leken.
- Intervjufrågor.

- Trygghetsvandringar.

Vårdnadshavare

- Delaktighet av vårdnadshavare kring planen sker genom olika former av möten och samtal med pedagogerna.
- Tillgänglighet av planen på varje avdelning samt på förskolans hemsida.
- Kommunens trivselenkät som genomförs vart annat år.

Personalens delaktighet

- Genom förskolans dagliga arbete i utbildningen med normer & värden och barnkonventionen.
- Via reflektion och diskussion med kollegor och vårdnadshavare samt genom den årliga revideringen av planen.

Förskolans främjande och förebyggande arbete i syfte att motverka diskriminering och kränkningar

För att arbeta främjande och förebyggande, så att inget barn på förskolan behöver uppleva kränkande behandling eller diskriminering anser vi att det är viktigt med trygghet, tillit och gemenskap. Alla barn får uppleva att de har en naturlig plats/del på förskolan. Varje barn är betydelsefullt och ska mötas med respekt. Pedagogernas förhållningssätt är att alltid agera, stötta och vägleda barnen i alla olika situationer som uppstår i vår utbildning. Genom att använda STOPP-handen, samtal, drama och boksamtal, stärker vi barnen att säga ifrån/visa när de känner sig orättvist behandlade. Använda leken också, då med pedagog som vägvisare. Personalen fördelar sig strategiskt inne som ute för att finnas nära barnen.

Utvärdering av mål från föregående årsplan

Pedagogerna använder TAKK och visuellt bildstöd på olika sätt beroende på barnens ålder. TAKK förekommer främst hos de yngre barnen eftersom de snabbt kan ta till sig tecken och därmed kommunicera med hjälp av dem. Även om barnens mottaglighet för TAKK varierar, använder pedagogerna tecken med alla barn och ser att det är fortsatt värdefullt även för de äldre – händerna finns alltid tillgängliga.

Bildstöd använder pedagogerna också i olika språkutvecklande aktiviteter, exempelvis vid återberättande och när barnen skapar egna sagor med hjälp av bilder och tankekartor. För att bildstödet ska vara effektivt är det viktigt att barnen vet vad varje bild representerar. Pedagogerna upplever att de flesta barn får hjälp av bildstöd och det skapar trygghet hos barnen. Barnen upplevs bli mer självständiga i olika aktiviteter och vardagen blir mer förutsägbar för dem.

Böcker har varit ett bra verktyg för att synliggöra olika känslor, även kortare filmer från UR som tar upp konflikter och känslor som kan uppstå. Barnkonventionen kommer oftast upp spontant också bland de äldre barnen. Pedagogerna upplever att alla de äldsta barnen vet att Barnkonventionen finns och att det står många saker som barnen har rätt till. Genom vårt arbete med känslor på olika sätt ser vi att barnen idag vågar visa sina känslor och uttrycka olika åsikter.

Arbetet med Kronobarnsmodellen är i gång och under hösten har pedagogerna använt sig utav den nya mallen för introduktionssamtalen. Både pedagoger och vårdnadshavare har upplevt upplägget bra och konkret.

Vi har också genomfört trygghetsvandring tillsammans med barnen. Bland annat har vi använt den gemensamma trygghetsvandringen som ska göras med 4–5 åringarna på förskolorna. Där kom det fram att pedagogerna behöver utveckla vissa områden för att barnen ska trivas bättre. Många av barnens svar handlade om att vara själv på vissa ställen (toa) eller andra rum har roligare leksaker eller aktiviteter.

Pedagogerna har även intervjuat de äldre barnen, där de kan uttrycka sig och vara delaktiga i sin vardag. De äldre barnen utvärderar många aktiviteter med hjälp av tumme upp, ned eller mitt emellan och kan på så sätt uttrycka vad de känner på ett enkelt sätt.

Främjande insatser (Grundverksamheten, *fyra sociala förmågor som att vara nära, dela, bidra och fråga som utgångspunkt*)

Kön: Bemöter barnen utifrån deras förutsättningar och behov samt barnens inre, inte utifrån diverse attribut t.ex. kläder. Medvetenhet kring genus när böcker lånas samt inköp av material. Undviker att skapa negativa och stereotypa berättelse om pojkar och flickor. Ha fokuset individ före kön.

Könsidentitet eller könsuttryck: Varierande barnlitteratur och lekmaterial, vi för även samtal med barnen om olika familjebildningar. Använder ordet familj oavsett hur familjebilden är. Möter varje barn utifrån den individ de är.

Etnisk tillhörighet: Ta tillvara olikheter och likheter – se möjligheter, erbjuder både digital -och analog litteratur och sånger på olika språk. Använda vårdnadshavarnas kunskaper och erfarenheter om sina kulturer samt att uppmärksamma de olika högtider som finns representerade i barngruppen.

Religion eller annan trosuppfattning: Intresse att öka vår kunskap om olika religioner. Visa intresse för familjens religion – trosuppfattning och respektera deras traditioner.

Funktionsnedsättning: Bemöter alla barn utifrån deras förutsättningar, behov, intressen och anpassar miljön utifrån att alla ska inkluderas i utbildningen. Anpassad barnlitteratur.

Sexuell läggning: Anpassad barnlitteratur och samtal med barnen om olika familjebildningar och även använda oss av bilder kring olika familjebildningar. I leken kan det finnas flera mammor eller pappor. Viktigt att känna sig stolt över sin familj.

Ålder: Delar barngruppen för att bemöta barnen utifrån deras behov, förutsättningar, mognad, nyfikenhet, intresse och syfte. Använder inte ålder vid tillsägelser, utan säger i stället vad vi vill att barnet ska göra.

Kränkningar: Utvecklar barnens förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ger dem redskap för att lösa konflikter.

Insats för alla diskrimineringsgrunderna & kränkningar: Tillgänglighet i förskolan handlar om att alla barn ska kunna använda förskolans rum för lek och lärande, ingå i gemenskapen och delta i undervisningen (Fortbildning *Tillgänglig förskola*, Skolverket). Bredda basen som pedagogerna har fått i sin fortbildning av specialpedagogerna så att de inte behöver göra de specialinsatserna som annars hade behövs till enskilda barn. Strukturera vår miljö, undervisning och vårt förhållningssätt så att vi förebygger kränkningar i stället för att hantera dem när de redan har hänt. Fokusera på sociala relationer och social kompetens då det är en sådan viktig grund för resten av livet. Hitta trygghet i gruppen, trygghet i varandra. Trygghet är grunden för allt lärande. Leken är ett otroligt bra sätt att lära sig social kompetens. Tar hjälp av böcker, drama och material som bland annat Kompisböckerna, Vännerna i Kungaskogen, Förskolegänget, Vem böckerna av Stina Wirsén och Djuren på Djuris. Alla vuxna på förskolan ska vara goda förebilder i alla våra olika handlingar och kommunikationer.

Mål för främjande insatser

- Personalen använder TAKK (tecken som alternativ kompletterande kommunikation) och visuellt bildstöd. Det främjar och förstärker språket för alla barn i deras kommunikation. Bildstöd ger barnen en förståelse och trygghet under sin dagliga vistelse på förskolan.

Aktiva åtgärder:

- Använda verktyget Widgit för att skapa visuellt bildstöd.
- Introducera barnen vad bilderna i bildstödet betyder.
- Kronobarnsmodellen

Ny kartläggning (kring diskrimineringsgrunderna, kränkningar och trakasserier)

Visuellt bildstöd behöver vi fortfarande introducera för barnen för att de ska förstå vad bilderna betyder. Detta beror dels på att vi får nya barn till våra grupper och dels på att vi skapar nya bilder. Detta arbete har nu blivit en självklar arbetsmetod och alla avdelningar använder sig utav Widgit.

Ingen ska bli utsatt för kränkande behandling vare sig av andra barn eller vuxna på vår förskola. Det är pedagogernas ansvar att se till att vara lyhörd och vaksam för att kunna främja och förebygga detta. Barnen är väldigt medvetna om hur man bör vara mot en kompis när de själva inte är med i situationen. När vi pratar om konflikter i lugna stunder, eller när de ser en konflikt, har de många kloka tankar och lösningar. Däremot är det svårt för dem att tänka på samma sätt när de själva befinner sig i konflikt, eftersom de då är i affekt. Här är pedagogerna så otroligt viktiga att inte släppa detta arbete med normer och värden samt demokratiska begrepp som "stopp", "tillsammans", "låna", "byta", och "vänta" med barnen. För att hjälpa barnen med olika strategier i vardagen. Detta arbete är ständigt pågående i alla åldrar.

En metod som någon avdelning börjat arbeta med är "batterier" som kan användas för att barnet kan visa sin energinivå. Då kan pedagogen hjälpa barnet hitta en lösning till att må bättre, hantera olika situationer och känslor.

Arbetet med Kronobarnsmodellen i utvecklingssamtalen blir en ny utmaning för pedagogerna som de kommer ta sig an under året. Även det fortsatta arbete med trygghetsvandringen, så att både pedagoger och barn känner sig trygga med dem och vi kan avgöra hur ofta de bör genomföras.

Förebyggande arbete (hindra att diskriminering, kränkningar och trakasserier sker)

Mål:

- Arbeta med att synliggöra våra olika känslor.
- Arbeta med demokratiska begrepp som "stopp", "tillsammans", "låna", "byta" och "vänta".
- Trygghetsvandring

Aktiva åtgärder:

- Arbeta med barnkonventionen så att barnen när de slutar på förskolan vet vad barnkonventionen är. Bland annat genom Kompisböckerna. Vännerna i Kungaskogen. Vem- böckerna, Djuren på Djuris och känslkort.

- Arbeta med materialet Förskolegänget.
- Samtala/intervjua barnen på olika sätt och mognad för att komma åt otrygga platser både i vår inne- och utemiljö. Trygghetsvandringar.

Ansvariga: Rektor och personal

Uppföljning: 2027-01-31

Trygghetsvandring

Syfte:

Syftet med trygghetsvandringen är att skapa en progression i vårt trygghetsarbete. Trygghetsvandring ska synliggöra trygga samt otrygga platser på förskolan, ur barns perspektiv. Barnen ges möjlighet att vara delaktiga och påverka sin lärmiljö. Ge dem verktyg (intervjufrågor, kamera, känslorprat, bildstöd till exempel) för att kunna få inflytande.

Hur ska vi göra:

Arbete med kontinuitet och att genomföra trygghetsvandringar flera gånger och i olika gruppkonstellationer. Börja arbeta med känslor i tidig ålder för att barnen ska kunna koppla samman känsla med bildstödet. För de yngsta barnen är observationer en stor del av trygghetsvandringen.

Dokumentation och uppföljning av trygghetsvandringen görs.